

Fakty z Gimnazy

Wydanie Świąteczne
Wydanie Świąteczne

GRUDZIEŃ 2013

Z MIKROFONEM PO SZKOLE

Kiedy byliśmy mali, niemal każdy z nas wierzył, że prezenty pod choinkę podrzuca św. Mikołaj. W dzisiejszych czasach Boże Narodzenie nie jest już tak magiczne i tajemnicze jak przed laty. Czy mimo tego legenda o Świętym, który daje dzieciom podarki, wciąż bawi dzieci? Aby się tego dowiedzieć, wybraliśmy się do „zerówki” przy ZS nr 1 w Stolnie.

1. Wierzyacie w świętego Mikołaja?

Wszyscy: Taak!!

2. Kto to jest święty Mikołaj?

- Gwiazdor

3. A co on robi?

Wszyscy: Rozdaje prezenty!

4. Jak wygląda święty Mikołaj?

- Ma czerwoną kurtkę i brodę.
- I czapkę czerwoną.
- I buty.
- I worek.
- Worek jest brązowy.
- Pełen prezentów!

5. Skąd wziął się święty Mikołaj?

- Z góry.
- Z północy.
- On mieszka w Laponii.
- Nie w Japonii. Na północy!
- Nie w Japonii tylko w Laponii.
- I tam są elfy.
- I reny.
- Nie!
- Tak. Ja wiem, bo oglądam tą bajkę.

6. Czy w tym roku dostaniecie prezenty od świętego Mikołaja?

Wszyscy: Taak!

- Jak będziemy grzeczni.

7. A byliście grzeczni?

Wszyscy: Taak!

(śmiech nauczycielki)

Maja 5 lat

TRADYCJE BOŻONARODZENIOWE

Nasze święta obfitują w piękne tradycje przekazywane z pokolenia na pokolenie. O wielu zapomniano, ale niektóre przetrwały do dzisiejszego dnia i są pielęgnowane w polskich domach, wzbogacając nasze świąteczne przeżycia. Przypomnijmy sobie o nich. Bóg przyszedł na ziemię w osobie Chrystusa. Dzień poprzedzający narodzenie Jezusa to Wigilia tego wielkiego święta.

Niech każdy z was to dziś zapamięta. To koniec adwentu, czasu zadumy i postu. Dzień, na który czekaliśmy po prostu. Dlatego godnie się do niego przygotowujemy i w nastrój świąteczny teraz się wczujmy. W tradycji chrześcijańskiej Boże Narodzenie to najważniejsze święto roku obchodzone na całym świecie. Z historii o narodzinach Dzieciątka wywodzą się różnorodne zwyczaje. Choć pobrzmiewają w nich także echa starszych pogańskich obrzędów. Adwent to okres przygotowań do Bożego Narodzenia. Wprowadzony do kalendarza kościelnego w V w. n. e. w krajach katolickich takich jak Polska czy Austria jest to tradycyjnie czas refleksji, postu i modlitwy.

CHOINKA

Choinka zwyczaj to dawny, pochodzący jeszcze z czasów pogańskich, rozpowszechniony zwłaszcza wśród ludów germańskich. W dniach przesilenia zimy i nocy, kiedy to dnie stawały się coraz dłuższe zawieszano u sufitów mieszkań gałązki jemioloły, jodły, świerku czy sosny jako symbol zwycięstwa życia nad śmiercią, dnia nad nocą, światła nad ciemnością. Kościół chętnie ten zwyczaj przejął, jako zapowiedź i znak, jako typ i figurę Jezusa Chrystusa. Na drzewku zawieszamy światła, gdyż Chrystus tak często siebie nazywał światłem. Zawieszamy na drzewku łakocie i ozdoby, aby w ten sposób przypomnieć dobrodziejstwa odkupienia. Zwyczaj ten rozpowszechnił się dzisiaj niemal po całym świecie. W Święta Bożego Narodzenia wystawia się choinki w kościołach i domach, na placach i w wystawowych oknach.

KOLEDY

To obyczaj ludowy związany z okresem Świąt Bożego Narodzenia. Wywodzi się od rzymskich kolęd styczniowych, związanych ze świętem odradzającego się słońca. W swej pierwotnej szacie było to życzenie pomyślności w domu i gospodarstwie. Nie ma narodu katolickiego, któryby nie miał własnych kolęd. Gdyby je zebrać w jedną całość, powstałoby kilka tomów pokaźnych o bardzo bogatej treści i melodii. Polska należy do krajów posiadających w swym dorobku kulturalnym ponad 500 kolęd.

ŻYCZENIA I PREZENTY

Zwyczaj obdarowywania się w Święta Bożego Narodzenia prezentami, to zwyczaj bardzo dawny, sięgający czasów starożytnych, który łączono z nowym rokiem. Jest to piękny zwyczaj, symbol zbratania i miłości. Największy powód do radości mają w święta dzieci. Chrystus bowiem zjawił się w postaci dziecka, dlatego przede wszystkim dzieci czekają na podarki i prezenty gwiazdkowe.

ŻŁÓBEK

Podanie głosi, że żłóbek Pana Jezusa został już w V w. przeniesiony z Betlejem do Rzymu i umieszczony w bazylice Matki Bożej Większej. Na tę pamiątkę co roku pasterkę odprawiano w Rzymie w tymże kościele. Najpierw we Włoszech w uroczystość Bożego Narodzenia zaczęto wystawiać żłóbki na tle grot, dołączając do figur Świętej Rodziny aniołów, pasterzy itp. W Polsce głośnie są szopki krakowskie, prawdziwe arcydzieła sztuki ludowej. Co roku urządza się ich wystawę na rynku krakowskim, przy pomniku Adama Mickiewicza.

PUSTE MIEJSCE PRZY STOLE

Zróbmy wolne miejsce przy stole, połóżmy dodatkowe nakrycie. To dla naszych bliskich, aby z nami mogli spędzić święta. To też miejsce dla samotnej obcej osoby, która nie ma z kim podzielić się opłatkiem.

PIERWSZA GWIAZDKA

Gdy choinka była wystrojona, a stół zastawiony z jadłem, wypatrywano pierwszej gwiazdy na pamiątkę tej, która przed wiekami w noc narodzin Chrystusa pojawiła się nad Betlejem.

12 POTRAW

Według dawnych zwyczajów liczba potraw wigilijnych powinna być nieparzysta, ponieważ zapewnia urodzaj w przyszłym roku. W biednych rodzinach podawano 7, a w bogatych 11 lub 13. Obecnie podajemy na wigilijny stół 12 dań na pamiątkę 12 Apostołów. W trakcie wieczery należy spróbować każdej potrawy, w przeciwnym razie, gdy nie spróbujemy, zabraknie jej w przyszłym roku.

CZYM ROZPOCZYNAMY WIECZERZĘ WIGILIJNĄ?

Zapalmy świecę. W dniu wigilijnym zapalono ogień i trzymano go przez całą noc, aby wszyscy mogli się przy nim ogrzać. Pamiętaj, będą ludzie smutni, opuszczeni, niepotrzebni nikomu i nikt z nimi słowa nie zamieni. Nie zaprosi do swego domu. Weź do ręki biały opłatek, choćbyś nawet nie miał go z kim dzielić i życzyć szczęścia całemu światu. Niech się wszystkie serca rozweselą.

KĄCIK KULINARNY

Pierniczki

Składniki

- Miód płynny - 1/4 szklanki
- Miękkie masło - 5 łyżek
- Brązowy cukier (lepiej dać cukier puder) - 0,5 szklanki
- Jajko
- Mąka - 2 i 1/4 szklanki
- Przyprawa do piernika - 3 łyżeczki
- Kakao - 1 łyżeczka (opcjonalnie)

Metoda przygotowania

Wszystkie składniki wymieszać (najlepiej w misce), a następnie wyrobić. Ciasto rozwałkować (na ok. 3 mm), podsypując mąką przy wałkowaniu. Następnie wycinać pierniczki i układać na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia. Piec ok. 10 min. w 180 stopniach. Nie przepiekać, bo zgorzknieją. Ciastka długo się przechowują w szczelnie zamkniętej puszcze. Miękną po wyciągnięciu, chłonąc wilgoć z powietrza. Dowolnie dekorować.

HISTORIA ŚW. MIKOŁAJA

Św. Mikołaj urodził się prawdopodobnie w mieście Patara w Licji (Mała Azja) ok. 270 roku. Był jedynym dzieckiem zamożnych rodziców, uproszonym ich gorącymi modłami. Od młodości wyróżniał się nie tylko pobożnością, ale także uczuleniem na niedolę bliźnich. Po śmierci rodziców, swoim znacznym majątkiem, chętnie dzielił się z potrzebującymi. Cuda, które czynił (o nich poniżej), przysparzały mu większej jeszcze chwały. W czasie zarazy, jaka nawiedziła także jego strony, usługiwał zarażonym z narażeniem własnego życia. Św. Grzegorz I Wielki w żywocie św. Mikołaja podaje, że w czasie prześladowania, jakie wybuchło za cesarza Dioklecjana i Maksymiliana (pocz. wieku IV) święty został uwięziony. Uwolnił go dopiero edykt mediolański w roku 313. Święty Mikołaj uczestniczył także w pierwszym soborze powszechnym w Nicei (325), na którym potępione zostały przez biskupów błędy Ariusza. Św. Mikołaj zmarł 6 grudnia pomiędzy rokiem 345 a 352. Zaraz po śmierci poczęto oddawać mu cześć należną świętym. W roku 1087 przeniesiono jego zwłoki do Bari na południu Włoch, dokąd wkrótce zaczęły ścierać liczne pielgrzymki.

Postać Świętego, mimo braku wiadomości o jego życiu, jest jedną z najbardziej barwnych w hagiografii. Jest patronem Grecji, Rusi, Antwerpii, Berlina, Miry, Moskwy, Nowogrodu; bednarzy, cukierników, dzieci, flisaków, jeńców, kupców, marynarzy, młynarzy, notariuszy, panien, piekarzy, pielgrzymów,

piwowarów, podróżnych, rybaków, sędziów, studentów, więźniów, żeglarzy.

W ikonografii św. Mikołaj przedstawiany jest w stroju biskupa rytu łacińskiego lub greckiego. Jego atrybutami są m. in.: anioł, anioł z mitrą, chleb, troje dzieci lub młodzieńców w cebrzyku, trzy jabłka, trzy złote kule na księdze lub w dłoni (posag, jaki według legendy podarował biednym pannom), pastorał, księga, kotwica, sakiewka z pieniędzmi, trzy sakiewki, okręt, worek prezentów.

Wkrótce po śmierci tego biskupa zaczęły krążyć po Europie opowieści o jego dobrych uczynkach: historia trzech niesprawiedliwie uwięzionych oficerów uwolnionych za wstawiennictwem Mikołaja; opowieść o trzech ubogich pannach wydanych za mąż dzięki posagom, które święty dyskretnie dostarczył, czy opowieść o trzech młodzieńcach uratowanych przez niego od wyroku śmierci; o żeglarzach wybawionych z katastrofy morskiej podczas burzy i, o tym, jak to przy każdej okazji wspomagał materialnie potrzebujących. Czy też jak biednym dzieciom rozdawał miodowe placki, wysłuchiwał biednych pasterzy skarżących się na niewesoły los (zostawiał im zawsze w szafasach złote pieniądze) i świecił rybakom jako latarnia morska. Dzięki niemu chorzy odzyskiwali zdrowie a załamani – wiarę w sens życia. Popularności dodały mu także cuda przy jego grobie.

W każdym z opowiadań o nim jest mowa o robionych przez niego podarunkach. Ciekawostką jest to, że św. Mikołaj zawsze (nawet po śmierci) pomagał i pomaga ludziom nocą! Pomagał dyskretnie i nie oczekiwał wdzięczności. Jak podają legendy - mało komu udawało się go „złapać na gorącym uczynku”

Zwyczaj obdarowywania dzieci na pamiątkę szczodrości św. Mikołaja powstał w pierwszej połowie XVIII w. Do Polski zwyczaj mikołajkowego obdarowywania się przywędrował z Niemiec. Tam zaś wprowadziła go w X wieku pochodząca z Grecji matka Ottona III, cesarzowa Teofano. Na początku zwyczaj ten pojawił się na polskich dworach szlacheckich i magnackich. Wieś była na to po prostu za uboga. Prezenty wręczano głównie dzieciom. Początkowo otrzymywały one medaliki, krzyżyki, święte obrazki i książki. W końcu XVIII wieku zaczęto dawać im ptaszki w klatkach, aby rozbudzić w nich „czułość do zwierząt”. To było dla tych grzecznych, ponieważ łobuzy dostawały różgę! W połowie XVIII wieku najbardziej popularnymi prezentami stały się słodczyce, orzechy i zabawki. Wtedy to po raz pierwszy mamy do czynienia z świętym Mikołajem z długą białą brodą, czerwoną czapą i czerwonymi spodniami. Nadal w ręku trzymał pastorał – symbol władzy biskupiej. Podróżował zazwyczaj w towarzystwie aniołów i diabła ciągniętego na łańcuchu.

Z czasem ten zwyczaj rozszerzył się na cały świat, tyle tylko że w wielu krajach ten dobrotliwy staruszek przynoszący prezenty to niestety komercyjny czerwono-biały krasnal czy zabawny, dobrotliwy staruszek nie przypominający wyglądem swym św. Mikołaja. Gdzie w tym wszystkim, co niesie dzisiejsza komercja - dyskrecja i unikanie rozgłosu, którymi zastąpił święty biskup Myry? Czy ktoś myśli jeszcze o tej postaci, mówiąc „Święty Mikołaj”?

Skąd pochodzi św. Mikołaj?

Dziś odpowiadając na to pytanie, dzieci najczęściej mówią o Finlandii, a i zdecydowana większość dorosłych tak odpowiada. W latach 20. XX wieku jeden z dziennikarzy fińskich wymyślił bowiem tę historię podczas programu dla dzieci i tak zostało... By było wiarygodniej, kilkanaście lat temu minister spraw zagranicznych Finlandii uroczystie przekazał Laponię Mikołajowi. W Rovaniemi 8 km od miasta znajduje się nawet wioska Świętego Mikołaja. Jest tutaj Główne Biuro, Poczta Główna, restauracja, Oficjalny Port Lotniczy Świętego Mikołaja. Swoje „siedziby” Mikołaja mają niemal wszystkie kraje skandynawskie...

Prawie każdy z nas jeszcze jako dziecko pisał listy do św. Mikołaja, któż z nas nie pamięta dziecięcych, tak bardzo działających na wyobraźnię baśni o lodowym pałacu, zaprzęgach reniferów mknących po leśnych bezdrożach, o Świętym Mikołaju z olbrzymim workiem prezentów, gotowym urzeczywistnić nasze marzenia? Z jednej strony w tym dniu - 6 grudnia towarzyszy nam krzyżąca kolorami i dzwoneczkami komercja, z drugiej zaś strony - i to na szczęście - towarzyszy nam tajemniczość i zagadkowość prawdziwej postaci św. Mikołaja, pełnego pobożności, dobroci i szczodrości. Ale przede wszystkim dzień ten ma kryć zaskakujące bezinteresowne obdarowywanie i ciche, bez rozgłosu dobre uczynki czynione bliźnim.

Kącik czytelniczy

W specjalnym, świątecznym wydaniu „Faktów z Gimbazy” prezentujemy wiersze napisane przez klasę III gimnazjum.

***

Już są Święta Bożego Narodzenia.
Dziś wszyscy ślą sobie świąteczne życzenia.
Dzieci czekają na pierwszą gwiazdkę,
By zacząć wigilijną kolację.
W domu panuje miła atmosfera.
Wujek przebrał się za Mikołaja i
Udaje bohatera.
Wszyscy już dostali prezenty,
Dlatego każdy z nas jest uśmiechnięty.
(Dominika, Oliwia)

„Święta”

Święta to czas radości,
Święta to czas miłości,
Jedyna noc w roku,
W której Mikołaj chodzi po zmroku,
Wskakuje przez kominy Twe,
I górą słodkości obdarowuje Cię.
Gdy zaświeci pierwsza gwiazdka,
To rodzinka cała we wrzaskach,
siada przy stole
i wcina za troje.
(Jagoda, Kasia)

„Magia świąt”

Na choince bombki świecą.
Wszyscy już przy stole siedzą.
Za oknem gwiazdka błyszczą,
Śnieg spod sani cicho piszczy.
To już święta! Piękne święta!
Każda buzia uśmiechnięta.
To już Boże Narodzenie.
Dziś niejedno spełni się życzenie.
(Patryk, Daniel)

„Choinka”

Stoi choinka samotnie w lesie.
Stroszy igły, każdy ma zaciesza.
Nie za wysoka,
Nie za tęga,
Zaraz zostanie ścięta,
I w sklepie zamknięta.
Rano zostanie kupiona - ta choinka
I będzie ustrojona w domu Muminka.
Pod jej gałęziami leżą prezenty,
I każdy będzie uśmiechnięty.
W jednym kartonie samochód brzydki,
Ale za to bardzo szybki.
W drugim kartonie pluszowy miś,
Z którego każdy ucieszy się dziś.
(Patryk, Patryk)

***

Już niebawem będą święta,
Każda buzia uśmiechnięta.
Dla dzieci to czas oczekiwania
Na wymarzone prezenty od Świętego Mikołaja.
Na dworze śniegu aż po pas,
A trzeba wyruszyć po choinkę w las.
Na niebie zaświeciła już pierwsza gwiazdka,
Więc wszyscy szykujemy się do łamania opłatka.
Przy wigilijnym stole zasiada cała rodzina,
Aby uczcić narodziny Bożego Syna.
(Paulina, Lena)

***

Dziś jest ten rodzaj ciszy,
Że każdy wszystko usłyszy.
I sanie w obłokach mknące,
I gwiazdy na dach spadające.
Wszędzie to ufne czekanie.
Czekajmy – dziś cud się stanie.
(Jakub, Adrian, Kamil)

***

Jak wielka gwiazda błyszczą choinka,
Przy stole siedzi cała rodzinka.
Mama ubrana, wymalowana,
Pichci, kucharzy od wczoraj rana.
Tata, co dzisiaj jest Mikołajem,
Wszystkim zebranych paczki rozdaje.
Jaś i Małgosia barszczyk wcinają,
Na swoją kolej grzecznie czekają.
Dziadek popala w kącie fajeczkę,
Popija wino stare troszeczkę.
A babcia? Siedzi przy oknie sama.
„Czy coś się stało?” - pyta ją mama.
Babcia stęskniona, acz uśmiechnięta,
Wspomina wszystkie ubiegłe święta.
Już pachnie jodła, już karpia śwąd,
Życzę Wam wszystkim Wesółnych Świąt!
(Ada, Oliwia)

„Święta”

Idą święta szybkim krokiem,
ozdabiają cały świat.
Już za oknem prószą śnieżek
i nam daje piękny znak.
Znak pokoju i radości,
który gości w każdym z nas.
Każdy czeka na prezenty,
które niesie śnieżny pan.
Z białą brodą, czarnym pasem,
uszczęśliwia wszystkich nas.
A gdy zabłyśnie pierwsza z gwiazd,
każdy zasiądzie do stołu pełnego dwunastu dań.
Idą święta, idą święta,
po prostu każda buzia uśmiechnięta.
Przez ten świąteczny czas,
na koniec Sylwester i Nowy Rok czeka nas!!!
(Jagoda, Ania)

***

W Betlejem
Małe dziecko się rodzi.
Niech Wam się, mili,
Najlepiej powodzi,
Niech pod choinką
Prezenty czekają
I na twarzy
Uśmiechy zawiatają,
Bo to czas radości
I wzajemnej miłości!
(Kamila, Roksana)

„Kolęda dla nieobecnych”

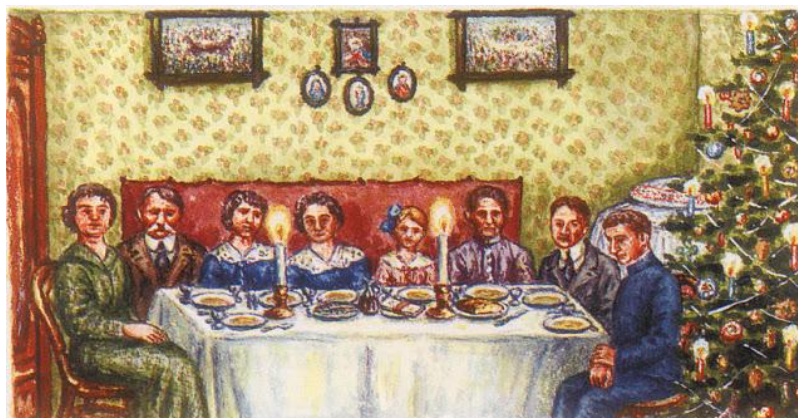
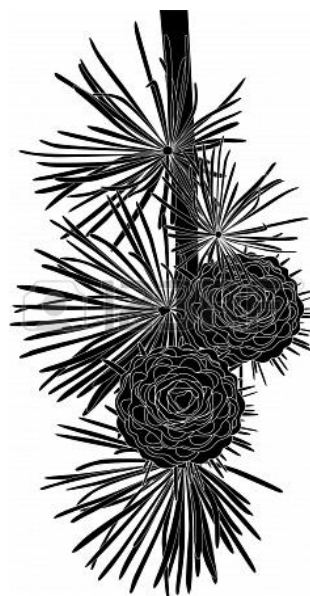
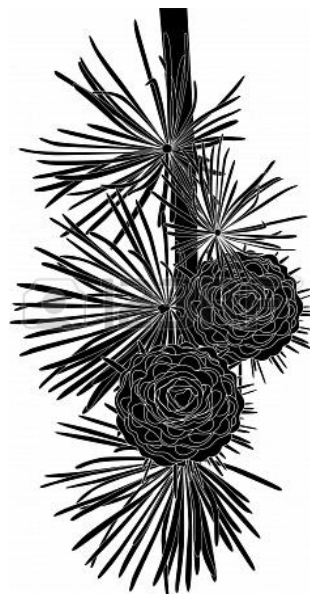
A nadzieja znów wstąpi w nas.
Nieobecnych pojawią się cienie.
Uwierzymy kolejny raz,
W jeszcze jedno Boże Narodzenie.
I choć przygast świąteczny gwar,
Bo zabrakło znów czyjegoś głosu,
Przyjdź tu do nas i z nami trwaj,
Wbrew tak zwanej ironii losu.

Daj nam wiarę, że to ma sens.
Że nie trzeba żałować przyjaciół.
Że gdziekolwiek są - dobrze im jest,
Bo są z nami choć w innej postaci.
I przekonaj, że tak ma być,
Że po głosach tych wciąż drży powietrze.
Że odeszli po to by żyć,
I tym razem będą żyć wiecznie

Przyjdź na świat, by wyrównać rachunki strat,
Żeby zająć wśród nas puste miejsce przy stole.
Jeszcze raz pozwól cieszyć się dzieckiem w nas,
I zapomnieć, że są puste miejsca przy stole.

A nadzieja znów wstąpi w nas.
Nieobecnych pojawią się cienie.
Uwierzymy kolejny raz,
W jeszcze jedno Boże Narodzenie .
I choć przygast świąteczny gwar,
Bo zabrakło znów czyjegoś głosu,
Przyjdź tu do nas i z nami trwaj,
Wbrew tak zwanej ironii losu.

Przyjdź na świat, by wyrównać rachunki strat,
Żeby zająć wśród nas puste miejsce przy stole.
Jeszcze raz pozwól cieszyć się dzieckiem w nas,
I zapomnieć, że są puste miejsca przy stole.

Kącik z humorem

Dwóch chłopców spędza noc przed wigilią u dziadków. Przed pójściem spać, klękają przed łózkami i modlą się, a jeden z nich ile sił w płucach woła głośno:

- Modlę się o nowy rowerek, modlę się o nowe żołnierzyki, modlę się o nowy odtwarzacz DVD...

Starszy brat pochylił się i szturchnął go mówiąc:

- Dlaczego tak krzyczysz? Bóg nie jest głuchy.

Na to chłopiec:

- Nie, ale babcia jest.

- Jaka jest ulubiona kolęda niemowlaków?
- Dzisiaj w bet lejem.

- Kupiłeś już coś pod choinkę ?
- Tak, stojak.

- Jaka jest ulubiona kolęda świeżo upieczonych rodziców?
- Cicha noc.

Przed świętami św. Mikołaj rozdaje prezenty na ulicy. Jasio po otrzymaniu jednego z nich mówi:

- Święty Mikołaju, dziękuję ci za prezent.
- Głupstwo - odpowiada święty Mikołaj. - Nie masz mi za co dziękować.
- Wiem, ale mama mi kazała.

Jasio pisze list do świętego Mikołaja:

- "Chciałbym narty, tyżwy, sanki i grypę na zakończenie ferii świątecznych".

W grudniu Jasio napisał pocztówkę do Mikołaja:

- "Mikołaju! Mam biednych rodziców. Proszę Cię, przynieś mi rower górski i klocki Lego."

Na poczcie jedna z urzędniczek niechętnie przeczytała pocztówkę Jasia. Zrobiło jej się smutno i pokazała ją kolegom z pracy. Wszyscy postanowili zrobić Jasiowi niespodziankę. Złożyli się na klocki Lego i wysłali mu je w paczce. Po świętach ta sama urzędniczka czyta drugi list od Jasia:

- "Mikołaju, dziękuję za klocki. Rower pewnie ukradli na poczcie."

Cudownych, białych, miłych, radosnych, pogodnych,
spokojnych, zdrowych świąt upływających we
wspaniałej atmosferze, życzy Redakcja ☺

Redakcja:

Oliwia Piotrkowska, Adrianna Wyżykowska
Pod kierunkiem Beaty Gajek
Pomoc techniczna - Alicja Szulc

